

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Concept verslag van het overleg van 5 november 2018

Aanwezig: Dhr. Van Bochove (voorzitter), Mw. Sparreboom (Gemeente Lelystad), Dhr. Van Amerongen (Gemeente Dronten), Mw. Prins (Gemeente Zeewolde), Mw. Buis (Lelystad Airport), Dhr. Avermaete (Luchtverkeersleiding Nederland), Mw. Verhoeven (omwonenden 1e ring), Dhr. Stoer (omwonenden 2e ring), Dhr. Verdoorn (gebruikers 2e ring), Mw. Dam (Natuur&Milieu Flevoland), Mw. Born (secretaris).

Ambtelijke vertegenwoordiging van afwezige leden: Dhr. Leenen (Gemeente Almere), Dhr. Spapens (Provincie Flevoland),

Niet aanwezig met bericht: Dhr. Van der Meer (Gebruikers 1e ring), Dhr. De Reus (Provincie Flevoland), Mw. Veeningen (Gemeente Almere).

Genodigden: Dhr. Van der Ent, Mw. Boersma, Dhr. Rebel, Mw. Sarink (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat).

Gasten: Dhr. Zeinstra en Dhr. De Vries (omwonenden 1e ring), Mw. Van der Goot (Gemeente Lelystad).

1. Opening.

Bas Jan opent het overleg om 16:00 uur en heet de leden, de genodigden en de gasten van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen en ingekomen post

Dhr. Spapens deelt mee dat Provincie Flevoland samen met Lelystad Airport onderzoek heeft gedaan naar vogelbewegingen in de nabijheid van de luchthaven. Het rapport is klaar en zal worden verspreid. Er is geen verhoogd risico, dit komt overeen met de conclusies in de MER.

Mw. Buis meldt dat de Informatiedag op 3 november een succes was. Circa 4000 bezoekers hebben zich die dag laten voorlichten over de ontwikkelingen.

Ingekomen post.

Via de vertegenwoordiger van omwonenden 2^e ring, Dhr. Stoer, is op 4 juli 2018 een mailbericht ontvangen van omwonenden van wijken in Almere met de vraag op welke wijze de CROIL betrokken is bij het monitoringsysteem geluid en luchtkwaliteit. Deze vraag is door het secretariaat op 31 juli per mail beantwoord.

Dezelfde groep omwonenden heeft Gemeente Almere schriftelijk verzocht betrokken te worden bij het monitoringsysteem. Gemeente Almere heeft dit verzoek op 30 oktober schriftelijk beantwoord waarvan de CROLL een afschrift heeft ontvangen.

Voorts is de Kamerbrief 'Geen vracht van Lelystad Airport' gedeeld, evenals een brief van Lelygate Klarenbeek, gericht aan Mw. Buis. Deze brieven behoeven geen antwoord.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

---

3. Verslagen

Verslag 28 mei 2018

Mw. Buis: bij 3, onderaan pagina 1 en bovenaan pagina 2: verwijder 'dus niet op de geluidruimte'.
Pagina 3 bovenaan: Naam aanpassen, Dhr. Jan Hendrik Dronkers.

Naar aanleiding van:

Pagina 2, midden van de pagina over de Alderstafel. In het verslag van 12 maart 2018 meldt de voorzitter dat er nog geen concrete afspraken gemaakt zijn over de verdeling van de taken afkomstig van de opgeheven Alderstafel. Het gaat over nog uit te voeren taken waar het Ministerie een uitvoerder bij zoekt. Deze taken komen niet vanzelfsprekend bij de CROIL terecht. Hier zijn nog steeds geen afspraken over gemaakt.

Dhr. Spapens meldt dat het rapport over ultrafijn stof zal worden gedeeld.

Verslag 9 juli 2018

Mw. Boersma wordt bedankt voor het verzorgen van het verslag. Er zijn geen opmerkingen.

Beide verslagen zijn bij dezen vastgesteld.

4. Terugkoppeling acties Ministerie

René van der Ent krijgt het woord. Hij introduceert de onderwerpen die nu worden besproken.

Er speelt momenteel veel: de herziening van het luchtruim, de Luchtvaartnota, Schiphol. Er is recent discussie geweest over hoe dit al zich verhoudt tot Lelystad Airport.

Aansluitroutes

Met betrekking tot de aansluitroutes worden de behoeftes in kaart gebracht, ook van onze ooster- en zuiderburen. In april 2019 moeten deze behoeftes duidelijk en beschikbaar zijn. Eind 2020 moet een voorkeursbesluit worden genomen over het concept. Dan moet ook helder zijn wat de consequenties zijn.

Luchtvaartnota

De Luchtvaartnota geeft aan wat we willen en hoe we op de lange termijn met de luchtvaart willen omgaan. Er zijn verspreid over het land gesprekken gevoerd. Deze leveren inbreng voor de luchtvaartnota. Het geeft een goed beeld van wat mensen belangrijk vinden. Van deze bijeenkomsten wordt een 'bloemlezing' gemaakt die aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Daarna komt deze ook via Internet beschikbaar en kan worden aangevuld.

Mw. Prins geeft aan dat zij niet bij de gesprekken kon zijn. Zij zal op de aangeboden manier, door aanvulling op de bloemlezing, haar bijdrage geven.

Mw. Dam vraagt wanneer we de kaarten met de routes van het luchtruim kunnen verwachten. Dhr. Van der Ent meldt hierop dat de Luchtvaartnota niets te doen heeft met de luchtruimindeling. Het is een ander traject.

Dhr. Van Avermaete kan melden dat tussen het startbesluit en principebesluit moet worden bepaald waar de routes komen. De routes komen beschikbaar vlak voor het principebesluit in 2020.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Metten en rekenen van geluid

Dhr. Van der Ent vertelt over de brief over meten en rekenen van geluid. Er is al een traject in gang gezet over geluid van vliegtuigen en er is een belevingsvlucht uitgevoerd om mensen een zo goed mogelijke beleving te geven. De metingen waren piekmetingen, om een getalsmatige ondersteuning bij de beleving te geven. Voor piekgeluid zijn geen wettelijke normen.

Er is geconstateerd dat de aanvullende geluidsmetingen bij de belevingsvlucht wat hoger uitkomen dan die in de MER zijn opgenomen.

De belevingsvlucht heeft veel meer opgeleverd dan alleen de beleving van de bewoners, daarom gaan we naar een programma-aanpak voor het meten en rekenen van geluid.

Dhr. Van Amerongen. Het geluid was hoger dan berekend? Wat wordt daarmee gedaan?

Dhr. Van der Ent: Hoe is het te verklaren, dat is de vraag. Het heeft niets te maken met de beschikbare geluidsruijme voor een luchthaven. Op L^{den} wordt gehandhaafd (geluidruimte). Daar zijn de wettelijke contouren op gebaseerd. De piekgeluiden zijn een indicatie (niet wettelijke meting). Er is een nodige variatie te verwachten. Op basis van 1 vliegbeweging kunnen geen conclusies worden getrokken. Daarvoor zijn veel meer vluchten nodig.

In het programma meten en rekenen worden daarvoor stappen beschreven en ook uitgevoerd.

Mw. Verhoeven: Hoe worden de omwonenden hierbij betrokken? Dhr. Van der Ent zegt dat daarvoor een goede vorm moet worden gevonden. Hij neemt deze vraag mee.

Mw. Boersma start de presentatie. Deze tafel is het eerst die deze presentatie te zien krijgt. Ze licht haar presentatie toe, dat niet expliciet in dit verslag wordt weergegeven.

Een aantal uitspraken wordt hieronder vastgelegd.

Extensieregeling in het wijzigingsbesluit: In het wijzigingsbesluit is opgenomen dat de extensie expliciet gekoppeld moet zijn aan de laatste vlucht.

Handhavingspunten. De handhavingspunten moeten zijn gekoppeld aan wettelijke contouren en aan aaneengesloten bebouwing. Het punt bij Trekkersveld (Zeewolde) komt hiervoor niet in aanmerking.

Mw. Prins begrijpt de redenering maar vindt dit lastig uit te leggen aan de burgers die vlakbij de contour woont. Zij ziet graag dat het wordt meegenomen. Klopt de berekening naar wat we meten?

Mw. Boersma: Er wordt buiten de contouren gemonitord. Dat wordt nog verder uitgewerkt. Voor Flevoland is al veel ingang gezet, er komen meetpunten en er wordt gemeten.

Dhr. Van Amerongen is blij dat er twee extra handhavingspunten zijn gekomen bij Biddinghuizen en Dronten.

Fijn stof. Er zijn metingen gedaan met betrekking tot Rotterdam en Schiphol. Deze kunnen niet een op een worden toegepast op Lelystad, hier zit een voorbehoud op.

Mw. Prins heeft de factsheet gelezen en concludeert dat bij Schiphol de vliegtuigen op 15 km afstand al hoger vliegen dan straks in Flevoland. En daar is al vervuiling. Flevoland heeft een schonere omgeving. Het lijkt dat het effect van fijn stof een beetje wordt gebagatelliseerd.

De voorzitter merkt op dat er veel gegevens beschikbaar zijn, soms niet en soms wel te vergelijken.

Er zal zorgvuldig moeten worden bekeken wanneer de gegevens kunnen worden gebruikt. Er zijn ook externe omstandigheden die afwijken van de onderzoekslocatie. De gegevens die er zijn kunnen worden gebruikt.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Proces Luchthavenbesluit: Dhr. Rebel geeft aan dat het wijzigingsbesluit bijna klaar is en dan naar de ministerraad gaat. Het proces is na te lezen in de presentatie.

Op verzoek van de luchtverkeersleiding wordt het helikopter trainingscircuit van de zuidzijde verplaatst naar de noordzijde van de baan. Dit heeft effect op geluid en veiligheid contouren die in de MER staan. De geluidcontouren verschuiven iets meer naar de noordzijde, het aantal gehinderden wijzigt hierdoor niet. De risicocontouren verschuiven, ook buiten het luchthaventerrein.

Wat wel verandert is handhavingspunt 5, deze wordt verlaagd met 0,01 dB(A).

Mw. Verhoeven meldt dat het CDO blij is met de verplaatsing van het circuit. Wanneer mogen zij dit delen met de aangesloten personen? Dhr. Van der Ent verzoekt ons daar nog even mee te wachten, het is nog vertrouwelijk. Het wijzigingsbesluit moet nog naar de ministerraad. Wellicht komen er nog wijzigingen. De voorzitter stelt voor dat Mw. Verhoeven en Dhr. Rebel contact leggen over het delen van deze kennis.

Alle factsheet zijn ter sprake gekomen. Zijn er nog vragen?

Mw. Verhoeven wil het nog over de vogels hebben. In de omgeving van de Eendenweg leven enorm veel vogels. Dat maakt de factsheet ongeloofwaardig. Dhr. Spapens meldt dat vogelaars van Waardenburg waarnemingen hebben gedaan. Het rapport staat vol met getallen en plaatjes, er zijn veel vogels waargenomen. De vraag was of deze aantallen afwijken van de getallen van de MER en of dit risico's opleveren. Dit in vergelijking met de situatie bij Schiphol.

Dhr. Van der Ent geeft aan dat er ook onderscheid is gemaakt tussen verschillende vogels en verschillende vlieghoogtes. Mw. Verhoeven blijft voorzichtig: we gaan het zien.

De voorzitter bedankt alle aanwezigen, ook de aanwezigen vanuit het ministerie, voor hun aanwezigheid en de inzet om hier samen te zijn om deze onderwerpen te bespreken.

5. Begroting en jaarplanning 2019

De begroting en de jaarplanning ligt ter kennisname. Het bestuur van de stichting (Stichting Ondersteuning Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad) is verantwoordelijk voor de financiële documenten en neemt hierover besluiten.

Dhr. Van Amerongen: Graag ook de te verwachten inkomsten in beeld brengen. En op pagina 5 is een '2018' blijven staan.

Bij overlegstructuur staat berekeningsrapportages Lelystad Airport opgenomen. Wat wordt daaronder verstaan? Dit gaat over de rapportages die Lelystad Airport aan de Inspectie zendt. De Inspectie beoordeelt aan de hand daarvan of Lelystad Airport binnen de voorwaarden in bedrijf is. Normaal gesproken ontvangt de CROLL hiervan een afschrift van de Inspectie. Deze rapporten zijn al enige tijd niet gezien.

6. Datum en agenda volgend overleg

Maandag 8 april 2019 wordt vastgesteld. Van 16:00 – 18:00 uur in het luchthavengebouw van Lelystad Airport.

Als er vanuit het ministerie eerder informatie te delen is, dan kunnen we eerder samenkomen.

Er staan vier overlegmomenten in de begroting. Deze zijn vooralsnog niet nodig, dus plannen we er nu nog 3.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

---

7. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

8. Sluiting

De voorzitter bedankt Mw. Buis voor de gastvrijheid en sluit het overleg om 17:00 uur.

Actiepunten van de actielijst van 5 november 2018

Datum overleg	Uitvoerder	Onderwerp	Streefdatum
10 april 2017	Voorzitter En elke deelnemende partij van de CRO	Geluidsisolatie woningen buiten de 40 Ke-zone. Bij ministerie aandacht vragen voor dit knelpunt	Doorlopend
9 oktober 2017	Provincie Flevoland; Mw. Verhoeven, Mw. Dam, Dhr. Stoer, Dhr. Fackeldey, Dhr. Van Amerongen.	Vorbereidingsgroep meldingen vliegtuigoverlast. Uitwerking voorstel	8 oktober 2018
9 oktober 2017		Communicatie over geluid meten en berekenen.	
12 maart 2018	Mw. Buis en CDO	Afspraken over calamiteiten- en schade	Voor de opening
9 juli 2018	IenW	Informatiesessie/presentatie aan belanghebbenden over wijzigingen van de VFR routes	Volgt
9 juli 2018	I&M	Informatie over ultrafijnstof	Op korte termijn
5 november 2018	Provincie Flevoland/Lelystad Airport	Delen rapport vogelbewegingen	Op korte termijn
5 november 2018	Provincie Flevoland	Delen rapport fijn stof	Op korte termijn
5 november 2018	Secretaris	Berekeningsrapportages Lelystad Airport/Inspectie	8 april 2019